

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א

נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אלך

המלך

פרשת בראשית

תורת

לעולם יהיה שם השם שגור בפיו של האדם:

פרשת בראשית פ"א פסוק ג' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי-אֹר: (ד) וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת-הָאֹר כִּי-טוֹב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: (ה) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם אֶחָד:
שאלה:

יש להתבונן בלשון הפסוק שלאור כתוב ויקרא אלוקים לאור יום ואילו לחושך קרא לילה לא כתב אלוקים:
דברי חז"ל שאין הקב"ה מזכיר שמו על הרעה:

ובאמת כבר עמדו על זה חז"ל במדרש ובראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה ג סימן ו [א, ה] ויקרא אלהים לאור יום, א"ר אלעזר לעולם אין הקדוש ברוך הוא מיחד שמו על הרעה אלא על הטובה, ויקרא אלהים לאור יום ולחושך קרא אלהים לילה אין כתיב כאן, אלא ולחושך קרא לילה. וכן בפסיקתא זוטרתא (לקח טוב) בראשית פרשת בראשית פרק א סימן ה. והביאו דבריהם בחזקוני בראשית פרשת בראשית פרק א פסוק ה וכן בעל הטורים בראשית פרשת בראשית פרק א פסוק ה. וביאר הדברים בבית הלוי בראשית פרשת בראשית פרק א פסוק (ה) ויקרא אלהים לאור יום ולחושך קרא לילה, ואמרו במדרש (ב"ר פ"ג ו) דאין הקדוש ברוך הוא מיחד שמו על הרעה וע"כ לא כתיב קרא אלהים לילה. והקשו על זה דהא גם אח"כ כתיב ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וגם שם לא כתיב קרא אלהים ימים? ובודאי דהך קרא קאי על אלהים הכתוב בראש הפסוק, והביאור לזה דהכא גם סדר הפסוק קשה דהרי התחלת הבריאה נברא החושך תחילה ואח"כ אמר יהי אור, וכן בסדרן של הזמנים היום הולך אחר הלילה וכמו דמסיים הפסוק ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד הרי הזכיר תחילה לילה, ומכאן למדו דהיום הולך אחר הלילה, וא"כ למה כתיב ויקרא אלהים לאור יום ולחושך קרא לילה, אלא משום דלא רצה להזכיר שמו על החושך, אבל לקמן נקט הכתוב כסדר שנבראו.

שפת העם המדוברת לעומת שפת התורה:

ונראה להוסיף ולבאר מלבד דרשת חז"ל שיש כאן הדרכה וגילוי הסוד להצלחה בחיים, שהנה בשפת העם מקובל לדבר לשאול ולהשיב בשפה המדוברת אשר נשמע שהכל תולה האדם בעצמו כך שאם נשאל מה התכנית שלו למחר ישיב ויאמר מחר אני נוסע לעשות איזה עסק במקום פלוני, או אם נתבקש לבא מחר משיב מחר אני יבא בשעה פלונית, או כאשר הולך לעשות עסק תולה הדבר בעצמו שמחר הולך והוא יעשה עסקה מוצלחת, או יתכנן תוכניות שבכוונתו לעשות ויאמר שיש לו תכנית לעשות כך וכך ואחר כך יעשה כך עד שיגיע לממש את שאיפתו וכן על זה הדרך, קל וחומר כאשר נשאל איך הצליח ישיב כי עשה כך וכך ותולה הכל בחכמתו ולצערנו אין כלל הזכרת שם השם בכל שפת העם העממית, והתורה רוצה ללמדנו כיצד צריכה להיות השפה המדוברת בכל ענייני חיינו של האדם ובעסקיו ובכל תחום בחיים שצריך האדם להרגיל את עצמו ששם השם יהיה שגור בפיו ויתלה כל פעולה בהזכרת השם ועל ידי זה תשרה ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ונקדים לכך לבאר דברי בעל ההגדה.

קושיה מה ההבדל בין החכם לרשע בהגדה של פסח:

כתב בעל ההגדה של פסח חכם מה הוא אומר. מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה ידוד אלהינו אתכם. ואף אתה אומר לו פה לכות הפסח אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן: רשע מה הוא אומר. מה העבודה הזאת לכם. לכם ולא לו. ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעקר. ואף אתה הקהה את שניו ואמור לו. בעבור זה עשה ידוד לי בצאתי ממצרים. לי ולא לו. אלו היה שם לא היה נגאל: והקשה הגאון רבי יוסף בעל המשנת חכמים מה ההבדל בין הרשע לחכם הרי הרשע אמנם אמר מה העבודה הזאת לכם משמע ולא לו והוציא עצמו מהכלל וכפר בעיקר, אך גם החכם אמר בשאלתו מה העדות החוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלוקינו אתכם משמע רק אתכם ולא אותי וא"כ גם הוא הוציא עצמו מהכלל?

שם השם שגור בפיו או לא:

והנה דרכו של בעל המשנת חכמים שביום שני בחו"ל שעושים ליל הסדר נוסף היה דרכו להזמין אורחים רבים לשולחנו ובעיקר תלמידיו ובתוכם הזמין את הילד שלעתיד היה הגאון רבי שלמה קלוגר, כאשר הגיעו כל האורחים בלט מאוד הילד הקטן שכיצד מוצא את מקומו בין תלמידיו הגדולים אריות שבחבורה, והנה באמצע שאל בעל משנת החכמים את השאלה הנ"ל מהו ההבדל בין החכם לרשע? ופתאום מבין כל תלמידיו נשמע קולו הדק של הילד רבי שלמה קלוגר ברשות רבנו יש לי תירוץ, וביאר שיש לשאול מה כוונת שלמה המלך בקהלת פרק ב (יג) וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות פיתרון האור מן החושך: וביאר את דברי שלמה המלך בהקדם שמצינו כתוב בתורה פרשת בראשית (ה) ויקרא אלהים לאור יום ולחושך קרא לילה ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד: ודרשו חז"ל במדרש בראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה ג - ח ויקרא אלהים לאור יום אלו מעשיהן של צדיקים והקב"ה הזכיר את שמו על האור ויקרא אלוקים לאור יום, ואילו על הלילה כתוב ולחושך קרא לילה בלי להזכיר את שמו ולכן זה מרמז על מעשיהן של רשעים, כיון שדבר זה הוא ההבדל בין הצדיק לרשע, שהצדיק דומה לאור ששם השם שגור בפיו תמיד ואילו הרשע אין שם השם שגור בפיו, ולכן החושך מרמז על הרשעים והאור מרמז על הצדיקים, ובזה יובנו היטב דברי שלמה המלך שהיה לו קשה על בעל ההגדה מה ההבדל בין שאלת החכם לרשע שניהם לכאורה הוציאו עצמן מהכלל, ולזה השיב וראיתי יתרון לחכם מן הסכל כיתרון האור מהחושך שבאור נזכר שם השם ובחושך לא הזכיר שם השם, כך ההבדל בין הרשע לחכם שהחכם שם השם שגור בפיו ולכן בשאלתו אמר ה' אלוקינו, ואילו הרשע אין שם השם שגור בפיו ולכן שאל סתם מה העבודה הזאת. והגיב בעל המשנת חכמים בטוחני שהילד הזה עדין לגדולות ונצורות ואכן נהיה מגאוני הדור. הובא בספר סיפורו של יום.

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

סוד ההצלחה ששם שגור בפיו

ויסוד זה נלמד משיחת עבדי אבות, בראשית פרק כד (מב) וַאֲבֵא הַיּוֹם אֶל הָעֵינָן וַאֲמַר יַקֹּק אֱלֹהֵי אֲדָנִי אֲבָרְהָם אִם יִשָּׁךְ נָא מִצְלִיחַ דְּרַפִּי אֲשֶׁר אָנֹכִי הֵלֵךְ עֲלֵיָהּ: (מד) וַאֲמַרְהָ אֵלַי גַּם אֶתְּהָ וְגַם לְגַמְלִיךָ אֲשָׂאֵב הוּא הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הִכִּיחַ יַקֹּק לְבֵן אֲדָנִי: (מה) וַאֲקַד וְאֲשַׁתְּחֹה לִיקֹק וְאֲבָרְךָ אֶת יַקֹּק אֱלֹהֵי אֲדָנִי אֲבָרְהָם אֲשֶׁר הִנְחִינִי בְּדָרְךָ אֲמַת לִקְחַת אֶת בַּת אֲחִי אֲדָנִי לְבָנוֹ: ופרש"י בראשית פרק כד פסוק מב ואבא היום, היום יצאתי והיום באתי, מכאן שקפצה לו הארץ. אמר רבי אחא יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנים, שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה, והרבה גופי תורה לא נתנו אלא ברמיזה: ויש לשאול שהדבר תמוה כיצד יתכן לומר כדבר הזה ששיחת עבדי אבות שהכונה לשיחת חולין יותר טוב מתורתן של בנים?

חובת האדם להיזהר בדיבורו לתלות הכל בחסדי הי"ת:

אולם כאשר נתבונן אחד היסודות הנלמדים משיחת אליעזר כיצד האדם צריך להסתכל בחייו על מה שנעשה איתו. שהנה כתוב דמשק אליעזר ואומרת הגמרא שהיה דולה ומשקה מתורת רבו אברהם אבינו, המושל בכל אשר לו, ללמדנו שהיה מושל בכל אשר לו פירוש בכל תורתו, שלא רק כל הרכוש והממון היה בידו של אליעזר אלא גם הרוחניות למד כל תורתו מאברהם, והיה מקום להתרברב ולתלות בחכמתו כל מה שעשה כיצד השיג את השידוך, וגם כיצד זכה לקפיצת הדרך בודאי בגלל צדקתו ומעשיו הטובים, ולמרות הכל תולה הכל בזכות אברהם שהקב"ה עוזר לו ומודה על חסדי הקב"ה שעושה איתו, וכך הדבר לאחר שנתנו הסכמתם על השידוך מיד וישתחו לה' שכל מעשה ומעשה זוכר חסדי הקב"ה איתו ושהכל מכח אדונו ולא בזכות עצמו. ודבר זה הוא אחד היסודות הגדולים בעבודת השם שחייב אדם בכל דבר לייחס לקב"ה ולא לתלות בחכמתו וגבורתו ומעמדו, ולזה אמרו חז"ל ששיחת חולין של עבדי אבות גדולה וחשובה מתורתן של בנים כיון שתכלית התורה להביא לידי מעשה כיצד לעבוד את הקב"ה ושיחת עבדי אבות הוא מעשה המלמד מוסר השכל כיצד על האדם לעבוד את הקב"ה במהלך חייו. ואכן כך מצינו בהנהגת אבותינו כדלקמן.

יעקב תלה הצלחתו בהי"ת:

כן מצינו את ההבדל בין עשו ליעקב כאשר בא להתברך אמר בראשית פרק כז (כ) וַיֹּאמֶר יַצְחָק אֶל בְּנוֹ מַה זֶה מְהֵרָת לָמַצָּא בְּנֵי וַיֹּאמֶר כִּי הִקְרָה יַקֹּק אֱלֹהֵיךָ לְפָנֶי: (כא) וַיֹּאמֶר יַצְחָק אֶל יַעֲקֹב גֵּשָׁה נָא וְאֲמַשְׁךָ בְּנֵי הָאֵתָה זֶה בְּנֵי עֲשׂוֹ אִם לֹא: (כב) וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל יַצְחָק אָבִיו וַיִּמְשָׁהוּ וַיֹּאמֶר הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיָּדִים יָדֵי עֲשׂוֹ: והביאור בזה כי יצחק התפלא כיצד אומר שהשם הקרה, הרי עשו אין שם השם שגור בפיו ורק יעקב נוהג כך. ואילו עשיו אמר בראשית פרק כז (לא) וַיַּעַשׂ גַּם הוּא מְטַעְמִים וַיִּבְא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר לְאָבִיו יָקָם אָבִי וַיֹּאכַל מִצֵּיד בְּנוֹ בְּעֵבֶר תְּבַרְכֵנִי נַפְשִׁךָ: לכן אמר יצחק הקול הכונה הדיבור הוא של יעקב אבל הידים שעירות הן של עשיו. ללמדנו ההבדל בין ההולך בדרכו של יעקב תמיד שם השם יהיה שגור בפיו, ומי שאין תולה כל דבר בקב"ה ואין שם השם שגור בפיו הרי הוא הולך בדרכו של עשיו. ומעין זה מבואר במדרש אגדה (בובר) בראשית פרשת תולדות פרק כז סימן כא גשה נא ואמשך בני. ומפני מה רצה יצחק למששו, אלא כיון שאמר כי הקרה ה' אלהיך, אמר יצחק אין דרכו של עשו שיהיה שם שמים שגור בפיו, ונסתפק לו הדבר, לפיכך אמר גשה נא ואמשך.

יוסף תלה חכמתו בהי"ת:

כמו כן מצינו אצל יוסף מהו סוד הצלחתו ועליתו לגדולה, שכתוב בבראשית פרק לט (ב) וַיְהִי יַקֹּק אֶת יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מִצְלִיחַ וַיְהִי בְּבֵית אֲדָנָיו הַמִּצְרַיִ: (ג) וַיִּרְא אֲדָנָיו כִּי יַקֹּק אֶתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה יַקֹּק מִצְלִיחַ בְּיָדוֹ: כי ה' איתו דרשו חז"ל ששם ה' שגור בפיו תמיד ותלה הכל בחסדי הי"ת כן פרש"י, ואפילו כשהגיע למעמד פיתרון החלום אמר בראשית פרק מא (טו) וַיֹּאמֶר פְּרַעֲה אֶל יוֹסֵף חֲלוֹמַי וּפְתָר אֵין אֹתוֹ וְאֲנִי שָׁמַעְתִּי עֲלֶיךָ לֵאמֹר תִּשְׁמַע חֲלוֹם לְפָתַר אֹתוֹ: (טז) וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת פְּרַעֲה לֵאמֹר בְּלַעֲדֵי אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרַעֲה:

וכן בחטא משה ואהרן שלא הזכירו שם השם:

במדבר פרק כ: (ו) וַיִּקְהֲלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת הַקָּהָל אֶל פְּנֵי הַסֵּלַע וַיֹּאמְרוּ לָהֶם שְׁמַעוּ נָא הַמְּרִים הַמֵּן הַסֵּלַע הַזֶּה נֹוצֵיא לָכֶם מַיִם: (יא) וַיִּרְם מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ וַיַּךְ אֶת הַסֵּלַע בְּמַטְהוֹ פַּעֲמָיִם וַיִּצְאוּ מַיִם רַבִּים וַתִּשָּׁתּוּ הָעֵדָה וַיִּבְעֵרוּ: (יב) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן יַעַן לֹא הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת הַקָּהָל הַזֶּה אֶל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם: וכבר כל הראשונים שואלים מהו החטא שנעשה בהכאת הסלע וכי אינו נס המקדש שם שמים בזה שיוצא מים מהסלע על ידי הכאה?

ביאור רבנו חננאל שתלו בעצמם ולא הזכירו ד':

ומבאר רבנו חננאל שהחטא של משה ואהרן שתלו את הנס בעצמם באומרו המין הסלע הזה "נוציא" לכם מים, ולא אמרו "יוציא" שמדבריהם נשמע שהם עושים ולא הדגישו שהקב"ה עושה, וז"ל הרמב"ן עה"ת והקרוב מן הדברים שנאמרו בזה, והוא טוב לדחות השואל, הם דברי רבינו חננאל שכתב כי החטא הוא אמרם (פסוק ו) המן הסלע הזה נוציא לכם מים, וראוי שיאמרו יוציא ה' לכם מים, כדרך שאמרו (שמות טז ח) בתת ה' לכם בערב בשר לאכול וגו', וכן בכל הנסים יודיעים כי ה' יעשה עמם להפליא, ואולי חשבו העם כי משה ואהרן בחכמתם הוציאו להם מים מן הסלע הזה, וזהו לא קדשתם אותי (דברים לב נא):

דברי הבן איש חי לביאור ר"ח:

וכתב הבן איש חי בספרו אדרת אליהו כתוב בספר זכות הרבים הטעם שכתוב בתורה והאיש משה ענו חסר י' כיון שאמר משה רבינו המן הסלע הזה נוציא לכם מים בנו"ן ולא אמר יוציא לכם ביו"ד משמע כביכול שהם יוציאו ולא הקב"ה וכיון שהחסיר אות י' מן תיבה נוציא דהיה צריך לכתב י' במקום אות נ' על כן מידה כנגד מידה נענש ונחסר אות י' מן תיבת עניו וכתוב ענו כתיב חסר ע"כ. והנה אמרו חז"ל עבירה גוררת עבירה כיון ששגג משה רבינו בזה שאמר נוציא לכם מים נגרם לו שנכשל גם כן בזה להכות את הסלע במטהו ולא לדבר כמו שצוהו ה'. וזה רמוז בתורה שאחר שאמר משה המן

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א

נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

הסלע הזה נוציא לכם מים אמר הכתוב וירם משה את ידו, תיבת ידו היא אותיות יו"ד, רמז לאות היו"ד והכוונה היא שעל ידי שהרים משה את ידו מתיבת יוציא והניח נ' במקומה לכן חטא גרר חטא ונגרם לו אשר הכה את הסלע במטהו פעמים ולא דיבר אל הסלע.

תוכחת משה לבני גד שתלו בעצמן:

וכמו כן מצינו בויכוח בני גד וראובן עם משה לעבור את הירדן וכאשר נתבונן בפסוקים יש כפל לשון וחזרה על הדברים ולא מובן מה משה רבינו חוזר ומקפיד עליהם לאחר שנתנו הסכמתנו. במדבר פרק לב (יו) וַאֲנַחְנוּ נַחֲלֵץ חֲשִׁים לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אֲשֶׁר אִם הִבִּיאֲנָם אֶל מְקוֹמָם וְיָשֵׁב טַפְנּוּ בְּעָרֵי הַמְּבָצָר מִפְּנֵי יִשְׂבֵי הָאָרֶץ: (כ) וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה אִם תַּעֲשׂוּן אֶת הַדָּבָר הַזֶּה אִם תִּחְלְצוּ לִפְנֵי יְקֹנֶק לְמַלְחָמָה: (כז) וַעֲבַדְתֶּם וַעֲבַרְתֶּם כָּל חַלּוּץ צָבָא לִפְנֵי יְקֹנֶק לְמַלְחָמָה כַּאֲשֶׁר אָדַנִי דָבָר: **אולם** לפני כמה עשרות שנים הזדמן לידי לרגעים מספר הספר רוח יעקב וראיתי שכתב לבאר הענין בזה שמדקדק בלשון בני גד וראובן שבתחלה אמרו אנחנו נעבור חלוצים לפני ישראל וכו' ותלו הכל בעצמן, ואילו משה רבינו הדגיש בפעם השניה אפילו שהביעו הסכמתם אך אין תועלת בהן כל שתולין הדבר בעצמם, אלא עליהם להאמין שהכל תלוי בהי"ת ולכן אמר להם תעברו חלוצים לפני ה' וכו' וחזרו בהסכמה לתקן לשונם נעבור חלוצים לפני ה' וכו' כאשר אדוני דובר ודפח"ח.

כיצד נפל בן כוזיבא וצבאו:

וכן מבואר במדרש איכה רבה (וילנא) פרשה ב כיצד נפל הגיבור הגדול בן כוזיבא וצבאו בגלל שתלו הכל בכוחם ועוצם ידם ולא בטחו בקב"ה. וכך מסופר במדרש, אדריאנוס קיסר הרג בביתר שמונים אלף רבוא בני אדם ושמונים אלף תוקעי קרנות היו צרין על ביתר והיה שם בן כוזיבא והיו לו מאתיים אלף מקוטעי אצבע, שלחו לו חכמים עד מתי אתה עושה לישראל בעלי מומין, אמר להם והיאך יבדקו, אמרו לו כל מי שאינו עוקר ארז מלבנון אל יכתב באסטרטיא שלך, והיו לו מאתיים אלף מכאן ומכאן **ובשעה שהיו יוצאין למלחמה היו אומרים לא תסעוד ולא תסכיף** הוא דכתיב (תהלים ס') הלא אתה אלהים זנחתנו ולא תצא אלהים בצבאותינו. ולבסוף מספר המדרש למרות כל גבורתן נפלו בידי האוייבים וכתרו את ראשו של בן כוזיבא.

סיפור מאוצר הסיפורים על אמירת בעזרת השם:

מעשה בעשיר אחד שהיה לו קרקעות הרבה ולא היה לו שוורים לחרוש מה עשה נטל כיס מעות בידו והלך לעיר אחרת על יום השוק לקנות שוורים, אמת שהיה האיש הזה נדיב גדול בעל צדקה ומכניס אורחים אבל לא היה לבו שלם כראוי באמונה של השגחה פרטית והתאמר תמיד בלבבו לאמר כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה כי הוון מרבה עושר, בדרך פגע בו אליהו הנביא ז"ל שהלך גם הוא על השוק כמנהגו תמיד להימצא על כל השווקים והיה אליהו נדמה לפני האיש כסוחר, וישאל אותו אליהו להיכן אתה הולך השיבו שהולך לשוק לקנות שוורים, א"ל אליהו אמור אם ירצה השם יתברך, א"ל הסוחר הרי המעות אצלי והדבר תלוי ברצוני, השיבו אליהו אם כן לא תצליח בזה, אח"כ נפל לו כיס המעות ולא הרגיש הסוחר, ונטל אליהו את הכיס והניח אותו על איזה סלע במקום מרוחק, כאשר הגיע הסוחר לשוק וחיפש לקנות שורים והנה מתברר לו שכיס המעות נאבד לו וחזר לביתו בפחי נפש בלי לקנות דבר, ושוב לקח כסף איתו והלך לשוק לקנות שורים, ושוב נפגש איתו אליהו בדמות זקן ושאל את הסוחר להיכן אתה הולך, אמר לו לשוק לקנות שורים, ושוב גם הזקן אמר לו תאמר בעזרת השם, והסוחר החזיר אותה תשובה הרי הדבר תלוי בי כיון שהכסף אצלי ואף אחד לא יכול למנוע ממני, ואליהו הפיל תרדמה על הסוחר בזמן שנה מעט בדרך ולקח ממנו את הכסף והניחו במקום שהניח את הכסף הקודם, כאשר התעורר הסוחר רואה שכספו נעלם הבין שכנראה גנבים ניצלו את מנוחתו וגנבו את הכסף וחזר לביתו בפחי נפש, כמובן התעורר לחשוב מדוע כבר פעמיים כך קורא לו בודאי זה מאת השם על שאיני תולה בטחוני בקב"ה אלא בכוחי ולכן החליט לחזור בתשובה ומענה על כל מה שיעשה יאמר בעזרת השם, ואכן שוב לקח כסף והלך לשוק לקנות שורים ופגשו אליהו הנביא בדמות נער שמחפש עבודה, ניגש הנער ושאלו לסוחר להיכן אתה הולך השיבו הסוחר לשוק לקנות שורים בעזרת השם, בירכו שיהיה בהצלחה אך ביקש ממנו אולי תצטרך עובד לעזור לך אני מאוד רוצה עבודה, אמר הסוחר תבא איתי לשוק ואם ירצה השם ואני יצליח לקנות שורים טובים אני יקח אותך לעוזר, ואכן כך היה שקנה שורים טובים ולקח את הנער שינהיג את השורים, ובדרך בכונה אליהו היטה את השורים ליער ונבהלו השורים והתחילו לרוץ לעומק היער כמובן רדפו אחריהם וכך היה עד שהגיעו לסלע היכן שהניח אליהו את הכסף, והנה הוא רואה פתאום את שני הכספים שנעלמו ממנו ושמח והודה לקב"ה שהחזיר לו את אבידתו, ולאחר מכן נעלם הנער רק אז הבין שזה היה אליהו הנביא והכל בכדי ללמדו עד כמה חייב לתלות הצלחתו בקב"ה ולא בעצמו.

מוסר השכל וסגולה גדולה:

נמצינו למדים עד כמה חובה על האדם וסגולה גדולה להצלחתו שיאמר על כל דבר בעזרת השם או אם ירצה השם והעיקר שיזכיר שם השם ויצליח ואם אינו נזהר בדיבורו לא יחשוב שאין בכך כלום הרי הראת לדעת עד כמה נענש משה רבנו על חוסר זהירות בלשונו וק"ו לכל אדם, וכן אצל בני גד, וכן בן כוזיבא, ולכן ירגיל את לשונו כאשר נשאל אם יבא או מתי יבא לא יאמר אני יבא עכשיו או אני יבא מחר אלא יאמר בעזרת השם אני יבא או מחר שידגיש ויתלה הכל בחסדי הקב"ה ובזכות זה שורה הצלחה במעשה ידיו.

בידידות ואהבה
מרדכי מלכא